

Pěstounská péče

Rádi bychom vám pomohli zorientovat se na cestě, která může směřovat k přijetí dítěte do pěstounské péče. Tato cesta je pro Vás zatím neznámá, o to více se může zdát složitá, nepřehledná a náročná.

Znáte to: Nejprve je třeba posbírat dostatek informací o tom, kam cesta směřuje, co Vás na ní může potkat, jaké prostředky zvolit, abyste dosáhli cíle. Teprve potom, na základě získaných informací se rozhodnete, zda se k zamýšlenému cíli vydáte.

Co je to pěstounská péče?

Pěstounské péče je jednou z forem náhradní rodinné péče (druhým typem je osvojení), jejímž prostřednictvím je zajištěna péče o děti, které se ocitly v obtížné životní situaci.

Proč je pěstounská péče potřebná?

Některým dětem chybí trvalý a bezpečný domov, kde by mohli prožít bezstarostné dětství. Jejich rodiče se o ně nemohou z nejrůznějších důvodů starat a ani v širší rodině není nikdo, kdo by o ně pečoval. Někdy taková situace trvá krátkou dobu, jindy až do dospělosti dítěte. V obou případech je pro děti nejlepší, když mohou vyrůstat v rodinném prostředí a takovým prostředím může být právě domov pěstounské rodiny. Děti žijící mimo vlastní rodinu potřebují mít někde svoje stálé a bezpečné místo, potřebují, aby se o ně někdo zajímal a pomáhal jim s jejich každodenními úkoly a starostmi, radoval se s nimi a byl pro ně oporou.

Co to znamená být pěstounem, pěstounkou, pěstounskou rodinou?

Být pěstouny není lehký úkol a rozhodnutí stát se pěstounem by nemělo být přijímáno bez pečlivého uvážení. Pěstounství znamená, že jednotlivec nebo rodina pečuje o dítě (dítě) nejrůznějšího věku, které zažilo složité situace nebo dokonce traumata v původní rodině a ve většině případů má za sebou pobyt v ústavním prostředí. Tyto zážitky si dítě přináší do náhradní rodiny a úlohou pěstouna je laskavá péče o takové dítě, jeho bezpodmínečné přijetí a především respekt k jeho individualitě a minulosti, jejíž nedílnou součástí je vlastní biologická rodina. Tím se dostáváme k dalšímu ze zásadních úkolů pěstounů, kterým je pomoci dítěti zachovat kontakt s jeho původní rodinou, přáteli a dalšími blízkými osobami. Stát si uvědomuje význam a přínos pěstounské péče pro děti a celou společnost a snaží se pomoci určitou finanční podporou, jednak v podobě vlastní odměny pěstouna a pak formou několika

dávek. Pěstouni jsou také v pravidelném kontaktu se sociálním pracovníkem, který jim pomáhá při řešení možných problémů a zprostředkovává další odborné služby.

Jak se stát pěstounskou rodinou?

1. podání žádosti o zařazení do evidence osob vhodných stát se pěstouny

Zájemce o pěstounskou péči se musí nejprve dostavit na oddělení sociálně-právní ochrany dětí obecního úřadu obce s rozšířenou působností příslušného podle místa trvalého pobytu. Zde obdrží podrobné informace o formách náhradní rodinné péče a o celém procesu zprostředkování. Zároveň si vyzvedne k vyplnění žádost o zařazení do evidence žadatelů o zprostředkování pěstounské péče a dotazníky týkající se osobních údajů žadatelů, jejich zdravotního stavu i jejich představ o přijatém dítěti. K žádosti je třeba dále připojit fotografie a doklad o výši příjmů. Sociální pracovníce si pak vyžádá opis z rejstříku trestů, osvědčení o státním občanství, hodnocení zaměstnavatele a v dohodnutém termínu navštíví zájemce v jejich domácnosti. Po shromáždění všech podkladů zašle obecní úřad kopii spisové dokumentace se svým vyjádřením příslušnému krajskému úřadu.

2. odborné posouzení krajským úřadem

Krajský úřad vede evidenci osob vhodných stát se osvojiteli a pěstouny a rozhoduje o zařazení žadatelů do této evidence na základě tzv. odborného posouzení. Odborné posouzení zahrnuje psychologické posouzení, posouzení rodinného systému (jsou-li v rodině již děti), posouzení zdravotního stavu žadatelů a přípravu k přijetí dítěte do rodiny. Součástí odborného posouzení je také zjištění bezúhonnosti všech osob, které sdí-

lejí s žadatelem společnou domácnost. Po vyhodnocení všech skutečností zjištěných v rámci odborného posouzení krajský úřad žadatele buď zařadí nebo nezařadí do evidence. V případě záporného rozhodnutí mají zájemci právo se proti tomuto rozhodnutí odvolat.

3. výběr vhodné rodiny

Krajský úřad vede kromě evidence osob vhodných stát se osvojiteli a pěstouny také evidenci dětí, jimž může být zprostředkováno osvojení nebo pěstounská péče. Pro tyto děti vyhledává krajský úřad v evidenci osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny vhodnou rodinu. V další fázi se do tohoto procesu zapojuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, které vede celorepublikovou evidenci dětí a žadatelů. Vhodné rodiny pro konkrétní děti vybírá krajský úřad prostřednictvím svého poradního orgánu – Poradního sboru. O tom, že byli žadatelé vybráni, se dozví formou písemného oznámení, na jehož základě mají právo se s dítětem během třiceti dní seznámit.

4. seznámení s dítětem

Kontakt s dítětem by měl být navazován postupně. Průběh a délka seznamování vždy závisí na věku dítěte, na jeho aktuální situaci a na tom, jak je na přechod do rodiny připraveno. Pokud seznamování probíhá v nejlepším zájmu dítěte a pěstouni jsou připraveni dítě přijmout, mohou požádat u příslušného úřadu o jeho svěření do tzv. předpěstounské péče. Místní příslušnost úřadu se v tomto případě řídí podle trvalého pobytu dítěte.

5. podání návrhu k soudu

O svěření dítěte do pěstounské péče rozhoduje soud. Budoucí pěstoun proto musí do tří měsíců od okamžiku, kdy nabylo právní moci rozhodnutí obecního úřadu o předpěstounské péči, podat návrh na svěření dítěte do pěstounské péče k soudu.

6. průběh pěstounské péče

Pěstounská péče přináší řadu radostí, ale i složitých situací, při jejichž řešení je možné obrátit se pro podporu a pomoc na sociální pracovníky na obecních nebo krajských úřadech. Sociální pracovníce příslušného obecního úřadu zároveň také pravidelně navštěvuje rodinu, kde svěřené dítě žije. Různé služby pro pěstounské rodiny nabízí také některé nestátní organizace.

Neváhejte se zeptat...

Zeptejte na cokoli, co Vás v souvislosti s pěstounskou péčí zajímá. Obrátte se na příslušný obecní úřad v místě Vašeho trvalého bydliště.

Vydáno s laskavým svolením MPSV, autorem textové části.

Hlavní právní normy upravující osvojení v České republice

- Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině *
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně - právní ochraně dětí *
- Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře *
- Zákon č. 104/1991 Sb., m.s. Úmluva o právech dítěte
* ve znění pozdějších předpisů

Užitečné informace a kontakty najdete také na webových stránkách Krajského úřadu Olomouckého kraje <http://www.kr-olomoucky.cz> v sekci Sociální věci

Seznam příslušných úřadů na které se můžete obrátit se svými dotazy

Úřad	Odbor	Adresa	Telefon
Krajský úřad Olomouckého kraje	Oddělení sociálně- právní ochrany – Pracoviště náhradní rodinné péče	Žilinská 7 77900 Olomouc	585 757 171
Magistrát města Olomouce	Odbor sociální pomoci	Hálkova 10 77900 Olomouc	585 562 405 585 223 056
Městský úřad Litovel	Sociální odbor	Nám. P. Otakara 778 78401 Litovel	585 153 231
Městský úřad Šternberk	Odbor sociálních věcí	Horní náměstí 16 78501 Šternberk	585 086 527
Městský úřad Uničov	Odbor soc.věcí a zdravotnictví	Masarykovo nám. 1 78391 Uničov	585 088 304
Magistrát města Přerova	Odbor sociálních služeb a zdravotnictví	Bratrská 34 75011 Přerov 2	581 268 773
Městský úřad Hranice	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví	Purgešova 1399 75337 Hranice	581 828 420
Městský úřad Lipník nad Bečvou	Odbor sociálních věcí	Nám. T.G.M. 89 75131 Lipník nad Bečvou	581 722 220
Městský úřad Prostějov	Odbor sociálních věcí	Nám. T.G.M 13 79742 Prostějov	582 329 301
Městský úřad Konice	Odbor sociálních věcí	Masarykovo nám. 27 79852 Konice	582 401 472
Městský úřad Šumperk	Odbor sociálních věcí	náměstí Míru 1 787 93 Šumperk	583 388 901
Městský úřad Zábřeh	Odbor sociálních věcí	nám. Osvobození 15 78901 Zábřeh	583 468 120
Městský úřad Mohelnice	Odbor sociálních věcí	U Brány 2 78901 Mohelnice	583 452 163
Městský úřad Jeseník	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví	K. Čapka 10/1147 79027 Jeseník	584 498 405

© V září 2010 vydal Olomoucký kraj, Jeremenkova 40a, 779 11 Olomouc,
tel.: +420 585 508 111, www.kr-olomoucky.cz

Text: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Foto: Aukce dětských kreseb „Vlak štěstí a naděje 2010“

– kresby dětí z dětských domovů

Sazba a tisk: Palec s. r. o., Ostružnická 25, 779 00 Olomouc, www.palec.net

Kresby dětí byly použity se souhlasem pořadatele „Vlak štěstí a naděje 2010“ – internetová dražba kreseb dětí z dětských domovů v ČR a souhlasem dětských domovů. Autory kreseb jsou: Monika Sečková, Arnošt Kunčar, Žaneta Marková a Eva Ščuková.

